

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ,
Strada Iuliu Maniu Nr. 31

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

Abonament: 300 Lei la an

Redactor responsabil:
Protoiereu DUMITRU ANTAL

PREDICA FESTIVĂ

rostită la Sf. Liturghie în ziua de 6 Noembrie 1929, cu ocazia inaugurării congresului Asociației Clerului ortodox român „Andrei Șaguna“ din Mitropolia Ardealului, în Biserica Încoronării din Alba-Iulia,

de Prof. Dr. ION VASCĂ.

„Voi sunteți lumina lumii... Lăsați să lumineze lumina voastră...“
Matei, V, 14, 16.

*Înalt Prea Sfințite Stăpâne,
Prea Sfințiile Voastre,
Iubiți frați întru Domnul,
Iubiți credincioși,*

Cuvintele ce mi s'au îngăduit să le rostesc cu acest prilej festiv, nu vor fi numai cuvintele de îndeplinire a datoriei cunoscute unui slujitor al altarului, ci ele sunt și un ecou al dorinții tuturor acelor, cari cunosc și menirea și munca noastră, deopotrivă ca și nevoile vremilor în care trăim.

Cu finea războiului din urmă o epocă a lumii și-a ajuns sfârșitul și alta nouă a fost inaugurată. Simptomele unor mari schimbări se remarcă. Din zi în zi ne putem convinge că popoarele lumii își întorc în bună chibzuire și pentru totdeauna fața dela trecut și-și reculeg energiile pentru un pas înainte. Speranțele puse în era cea nouă, firește că's diferit concepute de oamenii cari se deosebesc în rasă și temperament întreolaltă. Ori cum ar fi, pentru noi însă aceste speranțe sunt poate cel mai bine formulate și cuprinse în fraza cunoscută, familiară, rostită atât de des de pe buzele propovăduitorilor credinței: „*Împărăția lui Dumnezeu!*“

Da, noi sperăm în venirea împărăției lui Dumnezeu! Sperăm în reconstruirea radicală a societății omenești după directiva scopului divin. Ne rugăm ca în această eră nouă, care a răsărit, legiurile lui Dumnezeu să fie primite așa, precum niciodată

n'au fost primite înainte, poruncile Lui să fie ascultate cu supunere adevărată și întreaga rasă omenească să facă un progres remarcabil și fără precedent întru realizarea idealului creștin „*facă-se voia Ta pe pământ ca și în cer.*“

Dar, numai speranțele și aspirațiunile evlavioase, nu ne vor putea folosi mult pentru a ne asigura îndeplinirea dorințelor ce le avem. Ci dându-ne seama de mărimea covârșitoare a operei ce ne stă înainte, ni se impune rigoros întrebarea: *Ce putem noi face pentru promovarea împărăției lui Dumnezeu?*

„*Voi sunteți lumina lumii*“, a zis Mântuitorul ucenicilor Săi și printrânsii și nouă. Cu ce putem deci noi contribui pentru a sprijini triumful acestei împărății în viitor? Prin ce măsuri, pe ce cale s'ar putea grăbi sosirea Marei Zile, și cum am putea dobândi mai curând starea mai fericită, mai sănătoasă, mai sfântă a lucrurilor, pe care o dorim cu toții? *Cum să facem să lumineze mai bine lumina noastră?*

Iată chestiunea care trebuie să preocupe serios pe păstorii de suflete în vremea de acum, iată chestiunea la care aș dori să dau un răspuns prin câteva cuvinte în aceste clipe festive.

Iubiților,

În societatea timpului prezent există forțe destul de puternice și progresive, cari

pretind categoric să fie recunoscute. Democrația este o asemenea forță, uniunea comercială este o asemenea forță, socialismul este o asemenea forță, și atâtea altele asemenea acestora. Nimeni nu le poate tăgădăui. Se poate să nu ne placă, se poate să nu le suferim, dar suntem legați să le dăm atenție. Nici într'un caz însă nu putem ignora faptul, că acestea sunt forțele, cari formează lumea prezentă, și stăruie să reconstruiască radical civilizația viitorului.

Va putea însă să susțină cineva că Biserica își are rolul ei hotărâtor între forțele, cari determină tendințele veacului nostru și se bucură pe urma acestui merit de recunoștință generală? Stăpânește Biserica inimile oamenilor? Exerțiază ea o influență sferică asupra întregii vieți a comunității? Reușește ea îndeajuns, ca glasul ei să fie auzit și respectat?

Experiența de toate zilele ne învață că nu! Biserica se găsește în aceste momente pretutindeni într'o criză de lăncezeală și slăbiciune. Ba, ceva și mai mult, ea pare pentru mulți a fi incapabilă pentru marea operă de reconstrucție, care se cere a fi pornită și adusă la îndeplinire.

Și atunci ce este de făcut? Cum se cuvine să ne ridicăm noi, propovăduitorii și susținătorii Bisericii consfințite lui Hristos, la deplina înălțime și să angajăm cu succes pentru Domnul toate forțele și resursele lumii celei noi și ale civilizației ei?

Se întâmplă adese să câștigăm lumină asupra unor probleme, cari de prezent ne pun pe gânduri, dacă considerăm cum s'au mai dezlegat probleme similare în trecut.

Să ne reamintim, iubitorilor, numai de primele începuturi ale creștinismului. Vom afla în multe privințe o situație similară, și de ce? Pentru că, ca și în ziua de azi, învățăceii lui Hristos erau puși în fața unei munci uriașe. Însărcinarea lor era să convertească lumea, în mare parte lumea civilizată. Și atunci ca și azi, resursele comunității creștine păreau disparente pentru îndeplinirea mărețului scop. Fie că am lua în privire dimensiunile numerice ale comunității, sau capabilitatea intelectuală, sau poziția socială și influența majorității membrilor ei, nu se poate ilustra efect mai redus. Și totuși acești slabi ucenici au înde-

plinit opera, și au îndeplinit-o într'un mod abundent. Și-au îndeplinit așa de strălucit datoria, că toate calculele lumesti au rămas încurcate. Prin ce metode au făcut ei aceasta?

Dând răspuns la această întrebare, vom descoperi și secretul acțiunii efective, ce se cere și la răspântia vremilor de azi.

Iubiți prezenți, metodele bisericii primitive au fost foarte simple. Reprezentanții bisericii vechi aveau două metode, două principii extraordinar de simple, după cari se călăuzeau în desăvârșirea muncii lor: **proclamau în ori-ce împrejurări adevărul și duceau o viață exemplară.**

Și este modesta mea părere, că aceste metode simple, cari au adus servicii nemăsurate creștinătății lumii vechi, vor fi destul de puternice și pentru reîncreștinarea lumii moderne. Să le privim puțin mai de aproape!

În primul rând, dacă împărățiile lumii ar deveni împărății ale lui Dumnezeu și ale Domnului Hristos, atunci fiecare bărbat și femeie creștină ar trebui să fie un propovăduitor al adevărilor creștine și un apostol al principiului creștin. Ar trebui să fie pretutindeni numai un serviciu creștin al revelațiunii divine. Și ce-ar voi să însemne aceasta? Firește că n'ar însemna ca fiecare predicator învățat să facă încontinuu numai discuții în jurul religiei; să nu fie moment în care să nu atingă lucruri religioase și de obicei totul numai să producă efect, nici decum însă vr'o edificare. Nu!

Ci alt ceva se va cere! Se va cere ca fiecare creștin să fie totdeauna gata, a aduce credința sa la suprafață și a arăta principiile ei fără înconjur. Atunci nu ar rămânea nici o îndoială în definirea idealurilor legii creștine, nici o îndoială cu privire la pronunțarea judecății, fie în discuții publice sau conversații particulare; nici o îndoială cu privire la condamnarea care ar impune-o punctul de vedere creștin pentru relele prezentului, întretesute în sistemele noastre sociale, comerciale, politice și industriale.

Omul care cunoaște adevărul, este supus și obligațiunii categorice de a și mărturisii acest adevăr. Nu în ori-ce moment și mai ales nu într'un moment rău ales, ci numai când se prezintă ocazia potrivită.

Învățătorul creștin însă este obligat să vorbească totdeauna lămurit, deschis și fără de frică pentru D-zeu și cauza Sa divină.

Pare aceasta atât de greu? Pentru care motiv? Oamenii nici odată nu găsesc lucru greu să se pronunțe cu emfază asupra materiei, peste care în adevăr sunt stăpâni! Un socialist entuziast, un spiritualist aprins, un reformist moderat, nu te lasă lungă vreme în îndoială, când e vorba de principiile și opiniile lor. Pentru ce atunci n'ar fi sinceritate și francheță și în mărturisirea credinții noastre? Pentru ce să nu putem pune piedestalul învățăturilor și idealurilor creștine aici pe pământ în mod evident, onest, deschis și nealterat? Masele poporului, azi ca și în era apostolică, așteaptă să audă lămurit cuvântul adevărului. Și dacă acest cuvânt este vorbit și exprimat cu accentul convingerii, atunci cu siguranță vor urma și efectele străbune: inimele îndurerate se vor înveseli, ochii orbilor se vor deschide, cei în prinsoare se vor simți liberi, cei răi se vor îndrepta la calea cea dreaptă și *împărăția lui Dumnezeu va merge înainte*. Astfel primul metod clasic de a încreștina lumea este *mărturisirea curajoasă a adevărului creștin*.

Al doilea metod, iubiților, este cel de a trăi acea viață ce *se cheamă viață adevărată creștină*. Îmi aduc aminte să fi citit undeva, că pe perețele uneia dintre cele mai frumoase camere ale unui mare palat medieval (Alhambra), este următoarea sentință scrisă: „Privește cu atenție la eleganța mea și-ți va trece pofta să faci comentarii asupra decorației.” Senzul acestei inscripții este, că deosebita frumusețe a apartamentului este o expoziție vizibilă a artei decorative și face ori-ce comentariu de prisos.

La fel este și viața adevărată creștină, viața care exprimă și manifestează spiritul Mântuitorului Hristos! Ea este, după cum zice un înțelept bărbat al bisericii „o *retorică vizibilă*”, ea încântă și muștră, învață și îndeamnă. Ea este cea mai puternică cale de propagandă, cel mai pondeos și convingător argument pentru adevărul și distingerea creștinismului.

În zilele străbune religia creștină biruia, după cum am amintit, proclamând fără frică adevărurile creștine; dar numai

în parte. Biruința de căpetenie venia de obicei pe urma manifestării principiului creștin în viața și mișcările obișnuite ale bărbaților și femeilor creștine. Acești creștini atrăgeau atențiunea lumii prin felul lor extraordinar de a trăi. Ei păreau a fi o nouă creațiune, un „nou popor”; nici Evrei, nici Elini, ci o „a treia rasă”, după cum le spuneau păgânii. „Ei erau nespuse de onesti, sinceri și curați”, scrie unul dintre istoriografii noștri; „erau serioși, aveau rezerve inexplicabile în sine de forță morală și de o fericire, în afară de cunoștința lumii. Erau oameni transfigurați, păreau alt fel de cum li era firea.”

Da, în adevăr viața acestor oameni a produs o adâncă impresie asupra tuturor privitorilor. Ea impresiona mai ales prin faptul, că era lipsită de păcatele obștești ale lumii: *iubirea neînfrânată de plăceri, iubirea de mărire, lăcomia de bani, iubirea de sine*, și tot *felul de iubiri*, cari fascinează și robesc inima omului. Lumea o privea fascinată și era cuprinsă de admirație, trecând apoi fără a-și da seama la o imitație pe neștiute. Căci cât de umilă, slabă sau sărmană apară această viață, ea totdeauna constituie un convingător îndemn la onestitate, ea totdeauna este o putere spre a alunga întunericul și a lărgi granițele împărăției luminii. Ea este cel mai mare instrument pentru mântuirea lumii.

Exact acelaș lucru se întâmplă azi și în toate vremile. Nu există influență, care ar putea să fie asemănată cu cea a unei vieți adevărate creștine. Nu e nimic pe lume, care să producă o impresie atât de profundă și salutară. Caracterul și ținuta ucenicilor credincioși ai lui Isus, sunt cea mai vie dovadă a principiilor Lui, pe cari oricine le poate înțelege, aprecia și profita din ele.

În memorabila sa adresă, intitulată „*Cel mai mare lucru în lume*”, Henry Drumond zice către cei ce s'au devotat operei misionare: „*Voi nimic mai mare nu puteți face pentru lumea păgână, decât să faceți ca impresia iubirii de Dumnezeu să se reflecteze asupra caracterului vostru. Aceasta este limba universală, care vă poate face să vorbiți ani de zile chinezește sau în alte dialecte din Asia și India. Din ziua în care ați debarcat în țări necunoscute, sălbatice,*

acest dialect al iubirii, înțeles de toți, va face să se reverse elocința pe neștiute. El este omul misionar și nu cuvintele. Caracterul său este interpretul cel mai bun."

Acesta, este al doilea metod, cu care fiecare din noi este dator să contribuie la propășirea împărăției divine. Fiecare din noi, trăind numai ca un factor loial al acestei împărății, va putea deveni și un promotor al prosperării ei. Însaș viața noastră să vorbească. Fie că vorbele noastre ar fi nebune și străduințele conștiinței slabe; dar atunci va vorbi viața noastră, va vorbi ținuta noastră, caracterul nostru, va vorbi însaș personalitatea noastră.

Iată, iubiți ascultători, răspunsul, care am crezut să-l dau chestiunii ce ne preocupă în activitatea noastră de slujitori ai altarului. Cunoscându-ne însărcinarea și conștii cu durere de slăbiciunea noastră, ca și de greutatea ce le întimpinăm, de câte ori ne vom pune perplexi întrebarea „*Ce am putea noi face*“, aș crede că cel mai nimerit ar fi să aplicăm cu stăruință aceste două metode atât de simple, despre care străbunii noștri ne-au dat strălucite exemple, că aplicându-le au putut face ceva.

Ordinea divină nu se poate impune unei lumi efemere decât numai pe o cale cât de simplă posibilă, și aceasta este: **să-i mărturisim fără de frică și șovăire adevărul creștin și să-i prezentăm neîncetat pilda unei vieți curate și ideale.** Dacă aceasta nu este totul, este în ori-ce caz cea mai importantă parte din ceea ce avem să facem, este temelie solidă pe care clădind vom putea realiza succese frumoase în munca la care din voie liberă și cu dragoste ne-am angajat.

„*Voi sunteți lumina lumii*“, a zis Mântuitorul; să lăsăm deci lumina noastră în adevăr să lumineze..., ca să împlinim în lume hotărârile nestrămutate ale Domnului, viețuind și muncind după voia Sa cea sfântă, în veci. — Amin.

A apărut: „Clujul Românesc“ calendarul eparhiei noastre, cu un cuprins bogat și variat. Se află de vânzare la Librăria eparhială, Piața Cuza Vodă 6.

Religiune și știință.

(Urmare și fine).

Ne mai rămâne să analizăm mijloacele de cari se servesc spre realizarea scopului urmărit. De ce mijloc se servește știința? În ultima analiză de rațiune, căci observarea și experimentarea se bazează pe rațiune. Rezultatul obținut, savantul îl explică și comentează, stabilind teorii. Aceasta aduce cu sine, că toate teoriile poartă timbrul subiectivismului, adecă felul specific de cugetare al autorului lor. De aici urmează, că sunt mai mult sau mai puțin hipotetice, chiar când sunt produsul celor mai alese spirite. Drept dovadă grăitoare ne poate servi marea controversă ce domnește în cercul savanților cu privire la unele probleme din domeniul diverselor ramuri ale științei.

Față de acest mijloc defectuos, religia se servește de credință, recurgând la obiectivitatea vecinului D-zeu care nu poate înșela și nici nu poate fi înșelat. Dacă un om crede altui om, chiar și când cele împărtășite par a face parte din lumea fanteziei sau lipsindu-i noțiunile apercetive, cum este cazul misionarului, care a povestit negrilor africani, că în țara lui apa se năvărește așa de tare, încât peste ea poate trece până și un elefant fără să se cufunde, atunci cu atât mai vârtos suntem îndatorați să dăm crezare celor împărtășite de D-zeu oamenilor prin descoperire. Ori doară știința, adecă rațiunea, e contra credinței, adecă a descoperirii divine?

Dar atunci însaș știința ar trebui să excludă credința din șirul mijloacelor sale de cercetare, fapt dovedit fiind, că din totalul cunoștințelor unui om, nouă zecimi sunt câștigate pe această cale, numărul acelor indivizi, cari sunt convinși de fapt de adevărul unei cunoștințe prin experiență proprie, fiind foarte mic, restul omenimei posedând-o prin credință. Prin rațiune ne convingem despre posibilitatea și necesitatea credinței atât pe teren științific, cât și pe teren religios. Prin credință ni se dau de-a gata multe adevăruri, pe cari omenimea avizată la puterile-i proprii, le-ar fi aflat abia după timp îndelungat, dar și atunci poate că le-ar fi aflat într-o formă eronată. Exemplu clasic ne oferă istoria

religiunilor, care de fapt nu este altceva decât istoria rătăcirilor rațiunii omenești. Tot prin credință ni se expun o mulțime de probleme, pe cari știința le cercetează și le explică, ne oferă o serie întreagă de idei sublimе, la cunoașterea cărora neamul omenesc nici când nu ar fi ajuns cu dela sine putere, numai pe calea rațiunii. La rândul său și religionea e avizată la lumina rațiunii, spre a împrăștia norul de superstiții din jurul unor adevăruri profesate de ea, făcându-le accesibile înțelegerii omenești, ceea ce e cu puțință numai dacă omul e inițiat în știință. Mulțumită progresului științific, ne putem mai bine convinge de înțelepciunea și puterea lui D-zeu, întărindu-ne și mai tare în credință. Aici este a se căuta cauza faptului cum de savanți de talia lui Volta, Ampère, Faraday, Maxwell, Gauss, Leverriere, Cuvier, Leibig, Chevreul, Pasteur și mulți alții cu renume mondial, au fost profund religioși. Este în deobște cunoscut răspunsul marelui Pasteur dat unui elev al său, care l'a întrebat, cum de el — om așa învățat fiind — mai poate fi religios: „Tocmai fiindcă m'am ocupat cu știința, cred ca un țăran din Bretagne; și dacă m'aș ocupa și mai mult cu ea, aș deveni credincios ca o țărancă din Bretagne.“

Pentruca să existe contradicție, știința ar trebui să dovedească imposibilitatea criteriilor, pe cari se bazează credința noastră în posibilitatea descoperirii divine. Aceasta însă e cu neputință, căci atunci ar trebui să fie negat întreg trecutul neamului omenesc, trecut cunoscut numai din dovezi istorice, cari ne mărturisesc de fapte reale petrecute în timp. Dar oare criteriile revelațiunii nu sunt și ele tot așa fapte aparținătoare istoriei, despre cari fapte contemporanii s'au convins prin propriile lor simțuri, fiind martori oculari ai celor petrecute? Dela un adevărat om de știință se recere să fie înainte de toate condus de logică, consecvență și obiectivitate. Dacă un băcan de rând nu poate întrebuița două măsuri, fără ca să-și atragă numele bine meritat de șarlatan, atunci cu cât mai imperativ se impune unui om de știință să fie obiectiv, contrarul dovedind, că e stăpânit de idei preconcepute. Starea aceasta conduce pe mulți neinițiați la afirmarea pretinsului antagonism dintre religie și știință.

Progresele într'adevăr uimitoare realizate de știința modernă în ultimul timp, au creat necesitatea grupării pe specialități a materiei din cadrul fiecărui ram de știință, deoarece viața omenească e prea scurtă spre a-i putea acorda fiecărui individ puțința de a-și însuși tot ce a produs mintea creatoare. Cu drept cuvânt se poate asemăna specialistul cu omul, ce privește spre bolta cerească din adâncul unei fântăni, având de-asupra sa un orizont îngust. Cine ar îndrăzni însă să generalizeze susținând, că întreg cerul este asemenea cu petecul observat din adâncime? Oare cei ce studiază ceriul, nu-și instalează posturile de observație pe locuri ridicate, tocmai spre a avea un orizont mai larg? De ce să mărginești atunci orizontul infinit al religiei, reducându-l numai la sfera celor pământești?

Dar mai este ceva? Atât rațiunea, și prin aceasta însași știința, cât și credința sunt daruri cerești, având origine comună, izvorând din unul și același D-zeu. Știința este o parte a științei lui D-zeu, împărtășită nouă pe calea naturală a rațiunii. Iar adevărurile de credință sunt tot o parte a științei lui D-zeu, dar împărtășite nouă pe calea supranaturală a revelațiunii. Urmează de aici, că D-zeu cel neschimbabil nu ni s'a putut descoperi în două sensuri opuse, prin rațiune într'un fel, iar prin credință într'altul. Chiar și numai a presupune așa ceva, e nevrednic de ființa supremă a Creatorului tuturor văzutele și nevăzutele.

Aș mai putea continua în sensul acesta, arătând nedreptatea ce se face religiei prin acest tratament al ființei ei rău înțelese. Dar mă opresc aici, cele expuse fiind prea suficiente spre a mă îndreptăți să afirm, că religia și știința, fiind doi factori ce acționează în două arene suprapuse, nu pot veni în directă contradicție, ele influențându-se numai dela distanță. Și dacă cu toate acestea se mai afirmă, că există contradicție, atunci pentru această stare nu poate fi făcută responsabilă nici știința, nici religia obiectivă și propriu zisă, ci cauzele sunt a se căuta în prejudecățile și neștiința slujitorilor lor. Greșala multora este, că introduc cu abilitate elemente metafizice în știință, mestecându-le și ascunzându-le sub mantia autorității acesteia, prin ceace săvârșesc un abuz. Alți savanți comit iarăși

greșala; că ei consideră drept dogme, ceea ce n'a fost altceva decât interpretarea momentană a unei învățături, pe baza unui sistem astronomic sau antropologic defectuos. Pentruca să existe aievea contrazicere, știința ar trebui să dovedească într'o formă ce exclude orice îndoială, că vre-o dogmă recunoscută și consfințită de biserică, este în absolut desaccord cu stadiul actual al științei. Așa ceva însă nu s'a descoperit, sau dacă totuș s'a făcut această afirmare, atunci ea nu s'a făcut în numele științei obiective și adevărate. Și dacă în cazul acestei religii se află în contradicție cu o asemenea știință falsă, apoi aceasta-i poate servi numai spre fală, întrucât înfierează pe acei savanți, cari — pentruca să contrazică lui D-zeu — nesocotesc cerințele obiectivității.

Dar nu numai savanții pot cădea în asemenea greșeli, din hiperzel pentru specialitatea lor, ci și acei oameni ai bisericii, cari caută să cucerească și să lămurească tainele universului cu ajutorul și prin prisma religiei, atribuindu-i însușiri evident streine de intenția întemeetorului ei. Între vecini adeseori izbucnesc certe provocate de disrespectarea hotarului. Prin bunăvoință însă asemenea conflicte se pot aplana, recunoscând fiecare dreptul celuilalt. Astfel de neînțelegeri se pot ivi și între reprezentanții științei și ai religiei. Dar ele „se pot rezolvi prin bună înțelegere sau păstrându-și fiecare punctul său de vedere, sau, mai bine, admitându-se soluțiunea dată de aceea din ele amândouă, din domeniul căreia face mai mult parte chestiunea în litigiu. Așa d. p. dacă ar fi vorba de D-zeu, de suflet, de creațiune, de viața viitoare, etc., rațiunea sau știința trebuie să se plece în fața religiunii; iar dacă ar fi vorba de mișcarea planetelor, de compoziția chimică a anumitor corpuri, de efectul unui medicament, etc., religiunea trebuie să dea întâietate științei.” (Mihălcescu: Manual de apologetică, pag. 15.) La acelaș rezultat ajunge și cunoscutul naturalist Daunert, când afirmă: „Știința este un grad mai mare de siguranță în unele locuri, în care credința este unul mai mic. În cele vecinice însă, credința este siguranța absolută. În sfera ei, ea este știință.” Iată, deci, care trebuie să fie adevăratul raport între acești doi fac-

tori, pe cari se bazează întreg progresul vieții omenesti. Recunoscând fiecăruia dreptul său în cercul său de activitate, între religie și știință nu poate exista decât un raport de armonie, iar nici decum de contrazicere.

Emil Nicolescu.

Predică în biserica catedrală din Cluj. Duminecă, în 1 Dec. c., va predica P. C. pr. Laurențiu Curea, secretar eparh., iar Vineri, în 6 Dec., P. C. pr. Dr. Ioan Vască, decanul academiei teologice.

Monumentul Regelui Ferdinand dela Orăștie s'a desvelit Duminecă, 17 Nov. c., cu mare solemnitate, de față fiind întreagă Familia Regală, prim-ministrul și alți trei ministri, Î. P. Sf. Sa Mitropolitul Nicolae Bălan, autoritățile militare și civile și foarte mult popor. Prin cuvântările rostite s'a adus un pios omagiu inarelui înfăptuitor al României mari, înprospătându-se cu însuflețire nouă, sentimentele dinastice și de iubire de neam și țară, ale poporului nostru din ținutul, așa de românesc, al Orăștiei. Acest monument, care reprezintă pe Regele Ferdinand stând în picioare cu capul descoperit, rezemat de sabie, cu privirea în depărtare, — opera foarte reușită a sculptorului Ionescu-Varo, — poartă următoarea inscripție: „M. S. Ferdinand I, primul Rege al tuturor Românilor, înfăptuitorul unității naționale de veacuri așteptată. Ridicatu-s'a din prilejul aniversării de 60 ani, drept prinos de recunoștință și mărire în anul 1925, din inițiativa colonelului Artonovici, cu ajutorul urbei și al plășii Orăștie, și al cetățenilor cu credință nestrămutată în viitor, din județul Hunedoara“.

Congresul național bisericesc s'a deschis în ziua de 18 Nov. c., cu obișnuita solemnitate, în sala de ședințe a Camerei deputaților, după ce a fost precedat de un Te-Deum la Patriarhie. Mesajul de deschidere a fost citit de Dr. Valer Moldovan, subsecretar de stat la Min. Cultelor și Instrucțiunii. După deschidere Î. P. S. S. Patriarhul Miron a rostit o cuvântare, după care s'a retras, predând prezidenția celui

mai bătrân dintre mitropoliți. Î. P. Sf. Sa Mitropolitul Pimen, parentează pe membrii decedați ai Congresului național bisericesc. Se constituie biroul și se aleg diferitele comisiuni, cărora li se repartizează chestiunile dela ordinea zilei. Dl Oct. Goga propune ca Congresul să introducă în ordinea de zi și chestiunea desființării ministeriului de culte, cetind un bine documentat protest. Propunerea se primește, alegându-se o comisiune specială pentru referarea ei. Raport amănunțit, despre lucrările Congresului, vom publica în numărul viitor.

Deces. Pr. Ignatie *Berindei*, fost paroh în *Stejeriș* (Cărcedea), după o boală grea și îndelungată, împărțășit cu Sf. Taine, a adormit în Domnul, în ziua de 14 Nov. c., în etate de 72 ani, după 41 ani de păstorie. Inmormântarea a avut loc în Turda. Îl deplânge nemângăiata sa soție Susana, șapte fii și fice, mulți nepoți și nepoate. Decedatul a fost un preot vrednic, care s'a trudit din greu la păstoria credincioșilor noștri din această comună mixtă.

Dumnezeu îl odihnească 'n pace.

Academia teologică la Câmpeni. Din lipsă de spațiu vom publica în nr. viitor darea de seamă asupra excursiei misionare a Academiei teologice la Câmpeni.

Ministerul Cultelor, din partea Onor. guvern e considerat ca desființat și înglobat la Min. Instrucțiunii, prin faptul că titularul lui, Dr. A. Vlad, a fost numit ministru de industrie și comerț. Pentru conducerea secțiunii cultelor a fost numit ca subsecretar de stat, dl Dr. Valer *Moldovan*, deputat de Turda, membru în adunarea noastră eparhială.

Uniții din Top (lângă Gherla) și mai marii lor, încearcă, cu cele mai mârșave mijloace, să împedecă zidirea bisericii noastre de acolo. După o serie de șicane făcute cu ajutorul administrației, în noaptea de 15 Nov. c. câțiva inconstienți, au dărâmat o parte din zidul bisericii. Aceasta s'a întâmplat tocmai în noaptea zilei când credincioșilor noștri le-a sosit preotul Iuliu Pop, care li-a fost trimis ca să-i păstorească. Cu toate nedreptățile ce le îndură, credincioșii noștri, neclintiți în credința lor, continuă lucrarea, și bunul Dumnezeu le va ajuta să o isprăvească.

AVIZ. În conformitate cu publicația Ministeriului Instrucției din Monitorul oficial Nr. 253 din 13 Nov. a. c., examenele de capacitate pentru profesorii de religie se vor ținea dela 15 Ian. până la 15 Apr. 1930. Toți candidații își vor înainta cererile provăzute cu documentele cuvenite, Ministeriului, până la 15 Decemvrie a. c.

BIBLIOGRAFIE

Introducere în teologia pastorală.

Pr. Dr. Petre Procopovici. 1929. — Afirmarea că valoarea unei lucrări nu trebuie judecată atât sub raportul cantității cât mai ales sub cel al calității, își are perfectă aplicare și cu privire la cartea cu titlul de mai sus. Numără numai 30 pagini, și totuși spune lucruri atât de multe și le spune atât de bine. Teologia pastorală în complexul disciplinelor care formează sistemul teologiei creștine, azi mai mult ca oricând își probează importanța, fiind indispensabilă pentru oricine voeste să fie adevărat lucrător în via Domnului. „Ea arată păstorului sufletească datoria chemării sale și-l învață într'o măsură oarecare, cum are să aplice cunoștințele câștigate din celelalte discipline teologice, spre folosul păstoriților săi; și mai mult, ea ferește pe viitorul păstor sufletească de multe rătăcirii și greșeli, pe care le-ar putea cunoaște numai după o experiență de mai mulți ani, și atunci poate în dauna păstoriților săi. Din cauza aceasta biserica a căutat să ferească de rătăcire pe viitorul păstor sufletească, prin intensificarea studiului teologiei pastorale. Cel ce voeste să fie conducător de suflete, trebuie să învețe această artă a artelor, ale cărei principii și normative generale le dă studiul teologiei pastorale.“ Pentru acest motiv orice lucrare pe terenul acesta e bine venită, și mai ales când e scrisă într'o formă limpede și cu competență deplină, cum e lucrarea prof. Dr. Procopovici, care dispune de frumoase studii superioare în direcția aceasta. Conținutul cărții e reclama cea mai bună.

ob.

PARTEA OFICIALĂ

Nr. 962/1929.

3—3

CONCURS

Pentru întregirea postului de paroh din parohia de cl. I. *Mănăstireni I*, din protopopiatul Huedin, se publică concurs cu termeniu de 30 de zile dela prima publicare în „Renașterea“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Casă parohială cu supraedificate.
2. Sesiune parohială 32 jugăre.
3. Stola uzitată.

4. Întregirea salariului dela stat, conform coalei B.

Reflectanții la acest post își vor înainta cererea cu documentele prescrise subsemnatului oficiu, iar cu prealabila noastră încunoștințare se vor putea prezenta în parohie pentru a cânta respective a celebra și pentru a face cunoștință cu poporul.

Concurenții au să prezinte act de învoire dela P. S. Sa Episcopul nostru, fără de care act nu vor putea fi luați în candidare.

Huedin, la 5 Iunie 1929.

Oficiul protopopesic ort. rom. în conțelegere cu Consiliul parohial din Mănăstireni.

A. Muntean, protopop.

Nr. 753/1929

3—3

CONCURS

Pentru ocuparea postului de paroh din parohia de cl. II. *Luieriu*, din protopopiatul Reghin, se publică concurs cu termeniu de 30 de zile dela prima publicare în „Renașterea“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela stat conform cualificațiunei.
2. Locuință în natură și supraedificate economice.
3. Sesiune parohială 20 jughăre, arător și fânaș.
4. Drept de pășunat în pășunea comunală.
5. Zece cară lemne de foc în pădure, pe an.
6. Stola indatinată.

Reflectanții la acest post își vor înainta

cererea cu documentele cerute de legile în vigoare, oficiului protopopesic ort.-rom. al tractului Reghin și cu prealabilă încunoștințare se vor putea prezenta în parohie în vre-o Duminică sau sărbătoare, pentru a face cunoștință cu poporul.

Toți concurenții vor avea să prezinte act de învoire dela P. S. Sa Episcopul nostru, fără care act nu vor putea fi luați în candidare.

Reghin, la 9 Septembre 1929.

In înțelegere cu consiliul parohial.

Ion Maloș, protopop.

LIBRĂRIA EPARHIALĂ

Piața Cuza Vodă 6 **CLUJ** Piața Cuza Vodă 6

AVIZ!
AVIZ!

La 1 Noemvrie a. c. s'a deschis
 Librăria eparhiei ortodoxe din Cluj,
 unde se află și se pot comanda:

**tot felul de vestimente și vase bisericești,
 tipărituri pentru oficiile parohiale, cărți
 religioase și de literatură aleasă, pre-
 cum și hârtie și revizite de cancelarie.**

**Tot aci se primesc comande
 pentru tot felul de tipărituri.**

Serviciu prompt! Prețuri moderate!

Turdean & Profeta, Prapori și haine bisericești și tot felul de icoane bisericești, iconostase, Cluj str. Baba Novac Nr. 5/a.

Pictură bisericească.

Am onoare a aduce la cunoștință onor. preoțimi, că execut în mod ireproșabil: **Icoane, pictură bizantină în interiorul bisericii, artă decorativă și orice lucrări atingătoare de această branșă**, fiind specialist în arta aceasta, executând lucrări la cele mai importante biserici și teatre din țară. — Se garantează de toate lucrările executate de mine, fiind lucrute cu materialele cele mai superioare.

În speranță că voi fi onorat cu încredere, semnez — cu toată stima:

P. PISCARIOV,

Pictor, Profesor Academic

București, Str. Logofătul Iordan nr. 39.

9—10